

Natuurinclusieve landbouw in Groen Onderwijs 22 november 2022

Green Deal

Natuurinclusieve landbouw
&
Groen onderwijs

13:35 uur Alex Datema, Voorzitter BoerenNatuur, Melkveehouder en veel meer.

Onderwerp:

Natuurinclusieve transitie op
Schiemonnikoog: Lessen voor het onderwijs

- Boeren
- Natuur
- Landbouw
- Oplossingen die om een probleem vragen.
- Lessen voor het onderwijs en meer.

BoerenNatuur

40 collectieven

Doel: uitvoering ANLb 2016

Natuurinclusieve landbouw

BOERENNATUUR

Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer

@AlexDatema

Alex Datema

- Melkveehouder, 110 koeien, 2 melkrobots
- 70 ha. Grasland met 15 ha weidevogelbeheer.
- Voorzitter BoerenNatuur.
- Deltaplan Biodiversiteitsherstel.

Vroeger was ik een
twijfelaar, ik ben daar nu
niet meer zo zeker van.

OM
DENKEN

Herman Finkers

BoerenNatuur.

- 40 collectieven, 11.000 boeren.
 - Weide- en akker-vogelbeheer.
 - Landschapsherstel en onderhoud.
 - Klimaat en water.
-
- **Missie: BoerenNatuur en de Collectieven maken het voor iedere boer mogelijk een boterham te verdienen met natuurinclusieve landbouw!**

**‘Als je een schip wilt bouwen, moet je werklui niet opdragen
hout te verzamelen, je moet niet het werk verdelen en orders
geven. Leer in plaats daarvan mensen eerst te verlangen naar
de eindeloze zee.’**

Antoine de Saint-Exupéry

Waar staat de landbouw nu?

Vooruitgang ontstaat als
onmogelijk samenvalt
met noodzakelijk.

OM
DENKEN

- Landbouw moet meebewegen met internationale verplichtingen en nationale maatschappelijke wensen.
- Klimaat, Biodiversiteit, Water, Stikstof, Dierenwelzijn, Woningbouw, energie transitie...
- Extensivering, Circulariteit, Natuur Inclusief.
- Dit past niet in huidig economisch systeem.
- Landbouw heeft ontsnappingsroute nodig.

Welke waarden produceren wij als landbouw?

- Goed, betaalbaar voedsel.
- Landschap.
- Natuur.
- Biodiversiteit.
- Klimaat diensten.
- Waterkwaliteit en waterkwantiteit.
- Gezondheid van de mens.

Van waarden naar waarde...

- **Duurzame landbouw moet ecologisch en economisch duurzaam zijn.**
- **Bijdrage landbouw aan brede welvaart moet dus ook vertaald worden in economie.**
- **Voedsel productie blijft op 1 voor de landbouw.**
- **Vanuit een ander perspectief / model is hier ook veel mogelijk.**
- **Zachte waarden vertalen in harde euro's.**
- **Reële beloning voor eco- systeem diensten.**

Wat is er nu nodig?

- Langetermijn visie op het landelijk-gebied.
- Heldere, afrekenbare doelen op bedrijfsniveau.
- Betrouwbare wetgeving.
- Het juiste instrumentarium.
- Doelen ipv maatregelen-beleid.
- Budget.
- Tijdshorizon van minimaal 15 jaar.

De Boer....moet zelf keuzes maken

- **Wat wil ik zelf ?**
- **Op welke plek ben ik boer?**
- **Geeft die de plek de mogelijkheid om mijn ambities waar te maken?**
- **Wees realistisch in de beperkingen of mogelijkheden die een bepaalde plek jou biedt.**
- **Kies een strategie voor de toekomst, en voer die consequent uit.**

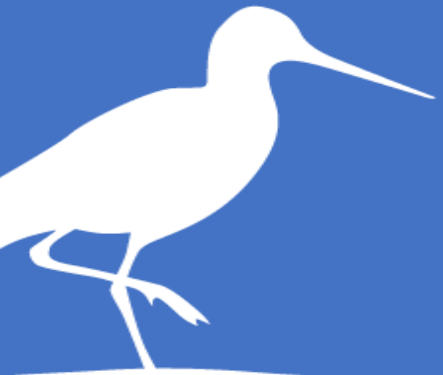

**Veel mensen overschatten
wat ze niet kunnen
en onderschatten waar ze
toe in staat zijn.**

OM
DENKEN

De gebiedsgerichte aanpak.

- Een wondermiddel of een instrument?
- Veelvoud aan opgaven met gebied specifieke eisen dus een logische keuze.
- Mogelijkheid tot grote betrokkenheid van de (individuele) boeren.
- De GGA kan kaders, structuur en ruimte bieden aan proces en uitkomst.
- Ondersteunend aan de nieuwe rol van de landbouw in het landelijkgebied.

Randvoorwaarden voor GGA.

- Een gezamenlijk doel en/of probleem en/of uitgangspunt.
- Geef elkaar tijd, vertrouwen en ruimte.
- Zorg voor heldere kaders en doelen.
- Zorg voor het juiste instrumentarium.
- Ondersteun en faciliteer als overheid de betrokken partijen.

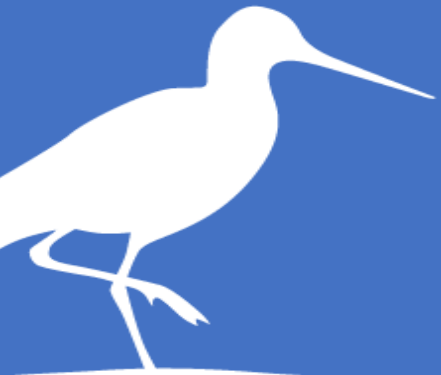
Iedereen denkt eraan
de wereld te veranderen,
maar niemand denkt eraan
zichzelf te veranderen.

OM
DENKEN

Leo Tolstoy

Schiermonnikoog

- De provincie had een probleem, de boeren niet.
- Totdat de provincie hun probleem op wou lossen door in te grijpen in de landbouw.
- Kunnen we dat samen oplossen?
- Ja!
- Mits, heldere kaders, doelen, instrumenten en verantwoordelijkheden.
- Bereidheid om dit proces samen tot een goed eind te brengen.

Schiermonnikoog.

- 7 Melkveehouders willen boer blijven.
- Maar hoe dan, met 30% minder vee?
- Eigen kaas op basis van een meer natuur inclusieve bedrijfsvoering.
- Voelt als een hele grote risicovolle stap voor de individuele boeren.
- We roeien tegen de stroom in.....

Verander voordat je
daartoe gedwongen
wordt.

OM
DENKEN

Jack Welch

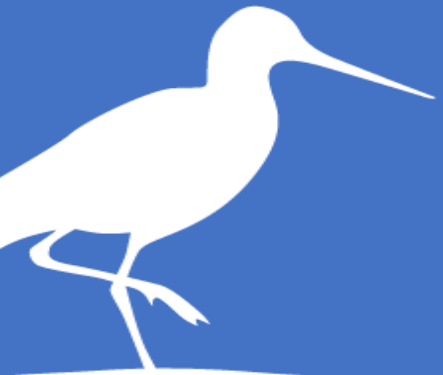
Het proces.

Als je het niet meer trekt,
moet je duwen.

OM
DENKEN

- **Uitgangspunten zijn essentieel voor verdere verloop.**
- **Groepsproces versus individuele benadering.**
- **Meepraters, meedenkers en mensen of organisaties die echt iets moeten doen.**
- **De schaal van Schiermonnikoog met 7 boeren maakt dat er weinig beweegruimte is.**
- **Kennis, ervaring en cijfers (economisch) ontbreken of zijn onbereikbaar.**

Vragen voor het onderwijs....

- **Waartoe leiden we mensen op?**
 - **Leer je mensen een vak of leer je mensen hun “vak” te ontdekken?**
 - **Geef je leerlingen kennis en kunde mee over de landbouw van nu?**
 - **Of geef je ze bagage mee voor het ontdekken van de landbouw van morgen?**
-
- Kun je of ben je of wil je een vangnet zijn?
 - Tot hoever gaat je bereik of zelfs verantwoordelijkheid?

